

Malmö stad
Stadsbyggnadskontoret

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-06-02

Vår referens

Anna Westberg

Stadsjurist

Anna.Westberg@malmo.se

Remiss - En skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem (SOU 2025:14), STK-2025-819 SBN-2025-477

Sammanfattning

Klimat- och näringslivsdepartementet har skickat betänkandet En skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem (SOU 2025:14) på remiss till bland annat Malmö stad. Stadsbyggnadsnämnden ska avge yttrande över remissen till kommunstyrelsen senast den 27 juni 2025.

Förslag till beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden lämnar yttrande enligt förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- En skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem (SOU 2025:14)
- G-Tjänsteskrivelse SBN 2025-06-19 Remiss miljöstraffrätt och effektivt sanktionssystem
- Förslag till yttrande SBN 2025-06-19 Remiss miljöstraffrätt och effektivt sanktionssystem

Beslutsplanering

Stadsbyggnadsnämnden 2025-06-19

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Bakgrund

Klimat- och näringslivsdepartementet har skickat Miljöstraffrättsutredningens betänkande En skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem (SOU 2025:14) på remiss till bl. a Malmö stad. Stadsbyggnadsnämnden ska avge yttrande över remissen till kommunstyrelsen senast den 27 juni 2025. Kommunstyrelsen har även begärt yttrande från miljönämnden och tekniska nämnden.

Betänkandet i korthet

Miljöstraffrättsutredningen har haft i uppdrag att se över det miljörättsliga sanktionssystemet och hur bekämpningen av miljöbrottslighet kan stärkas. Bakgrunden är att miljöbrottsligheten är ett växande hot och en lönsam kriminell verksamhet. Översynen ska syfta till att sanktionssystemet blir effektivt och att samhällets möjligheter att förebygga, upptäcka, utreda och lagföra miljöbrottslighet förbättras. Uppdraget har bestått av fyra delar:

Förslag till åtgärder för att förebygga miljöbrottslighet

Utredningen föreslår vandelsprövning och möjlighet att vägra tillstånd för miljöfarlig verksamhet om sökanden är underårig, i konkurs, är underkastad näringsförbud, har förvaltare, har dömts för vissa brott eller inte visat skötsamhet i ekonomiska angelägenheter. Motsvarande krav föreslås även gälla för anmälningsskyldig verksamhet. Utredningen föreslår också att tidigare ouppfyllda skyldigheter eller underlåtenhet att söka tillstånd eller anmäla verksamhet ska kunna leda till att verksamhet inte får bedrivas.

Förslag till åtgärder som förbättrar möjligheterna att upptäcka, utreda och lagföra miljöbrottslighet

I syfte att stärka samverkan på strategisk och operativ nivå föreslås att Polismyndigheten ska ansvara för en nationell samverkansfunktion och länsstyrelserna för en regional samverkansfunktion. Utredningen anser däremot att polis och åklagare inte ska ges möjlighet att begära biträde av en tillsynsmyndighet innan och under förundersökning, med hänsyn till att man har olika uppdrag och regelverk att tillämpa och det inte bedöms effektivisera utredningar om miljöbrottslighet. Utredningen anser inte heller att tillsynsmyndigheterna ska ges tillgång till belastningsregistret annat än vid vandelsprövning med hänsyn till integritetsaspekter.

Förslag om hur miljöstraffsavgifter ska kunna användas i flera fall och att se över avgiftsnivåerna

Utredningen föreslår att straffrätten renodlas, och straff bör förbehållas förfaranden som kan orsaka påtaglig skada eller fara för skada på miljöbalkens primära skyddsintressen

och för förfaranden där det krävs straff enligt en internationell förpliktelse. För andra otillåtna förfaranden bör i stället utgå miljöstraffsavgifter. Utredningen menar att en mer ändamålsenlig fördelning mellan straff och administrativa ingripanden gör att sanktionssystemet kan förväntas bli mer effektivt. Utredningen föreslår att Naturvårdsverket får i uppdrag att göra en översyn av miljöstraffsavgifternas storlek och att minimibeloppet höjs.

Utredningen bedömer att förslaget om sanktionsväxling kan medföra en något utökad arbetsbelastning för kommunerna. De kommunala tillsynsmyndigheternas handläggning av miljöstraffsavgifter är en del av tillsynen och kan finansieras genom avgifter.

Uppdrag att skärpa den miljöstraffrättsliga regleringen

Utredningen föreslår att det ska införas en ny miljöstrafflag som ska ersätta 29 kap. miljöbalken. En renodlad strafflag understryker enligt utredningen att det är fråga om straffrätt för vilken straffrättsliga utgångspunkter gäller. Den ger också ett signalvärde om rollfördelningen mellan tillsynsmyndigheterna och de brottsbekämpande myndigheterna. Utredningen föreslår att straffskalorna ses över i syfte att de ska spegla brottslighetens allvar och påföljderna framstå som rimliga och rättvisa. Bl.a. föreslås att straffskalorna skärps för ett t.ex. uppsåtligt miljöbrott och grovt miljöbrott medan straffskalan ändras till penningböter för tomgångskörning och gatumusik.

Stadsbyggnadskontorets synpunkter

Enligt kommunens reglemente är det främst miljönämnden som ansvarar för kommunens prövnings-, tillsyns- och kontrolluppgifter enligt miljöbalken. Stadsbyggnadsnämnden ansvarar dock för kommunens prövning och tillsyn av skydd av naturområden enligt 7 kap. miljöbalken. Utifrån nämndens ansvarsområde ser stadsbyggnadskontoret positivt på Miljöstraffrättsutredningens förslag och föreslår nämnden att tillstyrka förslaget.

Ansvariga

Anna-Carin Mårtensson Avdelningschef